

Lever du?

FÖRE LÄSNINGEN

1. Titta på bilden på bokens framsida.

- Vad ser du? Vad ser du inte?
- Vad tror och tänker du om bilden?
- Vad undrar du?

2. Vilka tankar och frågor får du av bokens titel "Lever du?"

UNDER LÄSNINGEN

Navid, Sverige oktober 2015

Ordförklaringar

ett besked (sida 5, rad 11) att få veta svar

ledde mig (sida 7, rad 12) visade vägen

Frågor

- Vad berättar Navid om sig själv?
- Vad berättar Navid om sin familj?
- I Sverige är det en vanlig tradition att sjunga en sång med orden "Ja, må du leva" när någon fyller år. Vad tänker Navid på när han hör sången?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Adjektiv

Vilka tre adjektiv skulle du vilja använda för att beskriva Navid?

Donya, Iran, november 2015

Ordförklaringar

den förstfödde (sida 11, rad 4) första barnet

ett födelsemärke (sida 11, rad 17) en förändring i huden

överger (sida 13, rad 9) lämnar

Frågor

- Varför var Donya tvungen att lämna Afghanistan?
- Hur kom Donya och barnen till Iran?
- Vad betyder det när Donya säger "Nu har jag inget."?
- Vad tänker du om de tre barnen, Navids syskon, och hur de känner sig?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Adjektiv

Vilka tre adjektiv skulle du vilja använda för att beskriva Donya?

Navid, Sverige, december 2015

Frågor

- Vem tror du att Abdi är?
- Hur förstår man att Abdi inte har varit i Sverige så länge?
- Varför kunde inte Navid åka tillbaka till Afghanistan när hans pappa dog?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Verb

Navid berättar både om sådant som hänt tidigare och om hur det är nu.

- Ge exempel på tre verb som är skrivna i preteritum (dåtid).
- Ge exempel på tre verb som är skrivna i presens (nutid).

Donya, Iran, januari 2016

Ordförklaringar

uselt (sida 18, rad 1) **mycket dåligt**

sällan (sida 21, rad 6) **nästan aldrig**

Frågor

- I första kapitlet säger Navid att han inte visste varför han och hans pappa måste åka till Iran för att arbeta. I detta kapitel förklarar Donya. Varför behövde Navid och hans pappa åka i väg?
- Hur ser en dag ut i lägret för Donya och barnen?
- Varför går Navids syskon inte i skolan?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Verb

Donya berättar både om sådant som hänt tidigare och om hur det är nu.

Ge exempel på tre verb som är skrivna i preteritum (dåtid).

Ge exempel på tre verb som är skrivna i presens (nutid).

Navid, Sverige, februari 2016

Ordförklaringar

ett sällskapsspel (sida 26, rad 5) **ett spel för flera spelare**

Röda korset (s 25, rad 17) **en hjälporganisation. Läs mer om den på sidan 75 i boken.**

Frågor

- På vilka sätt har Navid det bra i Sverige?
- På vilka sätt har Navid det inte bra i Sverige?
- Vad tror du att Siv tänker om Navid?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Synonymer

Navid skriver om sina känslor. Ge exempel på tre ord som beskriver känslor i texten. Ta fram två synonymer till vart och ett av de tre orden.

Donya, Iran, mars 2016

Ordförklaringar

fladdra (sida 28, rad 4) röra sig i vinden

ransoner (sida 31, rad 1) portioner, delar

Röda halvmånen (sida 30, rad 16) en hjälporganisation som också kallas Röda korset. Läs mer om den på sidan 75 i boken.

Frågor

- Varför kan Donya inte sova om nätterna?
- Varför är Donya orolig för sina döttrar?
- Varför säger hon att barnens farbror ska komma snart, fast hon vet att han inte alls kommer att komma?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt den.

Navid, Sverige, april 2016

Frågor

- Navid berättar om tre "filmer" han ser i sitt huvud. De tre filmerna handlar om tre vändpunkter i hans liv. Vilka är vändpunkterna?
- Varför tror du att Navid vill vara ensam när han har hört samtalet mellan Abdi och Siv?
- I februari tänkte Navid att ingen kunde hjälpa honom. Nu vill han be Siv om hjälp. Varför tror du att han har ändrat sig?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Donya, Iran, maj 2016

Ordförklaringar

utmattade (sida 37, rad 8) mycket trötta

Frågor

- På vilka sätt har livet i flyktinglägret förändrats?
- Donya säger att hon måste välja mellan två olika svåra saker. Vilka är de olika alternativen?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Navid, Sverige, juni 2015

Frågor

- Juni är en extra jobbig månad för Navid. Varför då?
- Navid berättar om ett barndomsminne där hans farbror slår honom för att han ätit melon. Försök sammanfatta allt du vet om Navids farbror, både sådant som Navid berättat och sådant som Donya berättat.

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Donya, Iran, juli 2015

Ordförklaringar

svalka (sida 47, rad 3) något som gör det kallare

tillfällig (sida 48, rad 3) inte för alltid utan bara för en tid

Frågor

- Under vintern var kylan och fukten svår i flyktinglägret. Vad är det som är svårast under sommaren?
- På kvällarna talar Donya och hennes barn om minnen från Afghanistan. "Då blir vi människor igen" säger Donya. Vad tror du att hon menar med det?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Navid, Sverige, augusti 2015

Ordförklaringar

högre makt (sida 52, rad 4) något gudomligt

maktlös (sida 52, rad 8) utan makt

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Donya, Iran, september 2015

Ordförklaringar

skutta (sida 60, rad 7) små hopp

Frågor

- Vad är det som gör att Bahar från Röda halvmånen söker upp Donya?
- Varför kan inte Donya och Navid få ta kontakt med varandra genast?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

Navid, Sverige, oktober 2015

Ordförklaringar

skakar (sida 64, rad 17) rör sig i snabba rörelser (som när man fryser)

lysande (sida 66, rad 1) här: lyckliga

Frågor

Det är Navids födelsedag igen. Den här gången tänker Navid något annat när han hör sången "Ja må du leva" än han gjorde förra året. Vad tänker han? Varför tror du att han gör det?

Välj en mening

Välj ut en mening från kapitlet som du tycker är särskilt bra eller tankeväckande. Skriv av meningen, och skriv sedan din förklaring till varför du valt meningen.

EFTER LÄSNINGEN

Frågor att diskutera med andra som läst boken

- Berätta för varandra vad ni tycker om boken, och varför ni tycker ni så. Använd er gärna av exempel i boken för att förklara. Finns det något ni tycker mycket olika om? Vad i så fall, och varför?
- Berätta för varandra om något ni kom att tänka på när ni läste boken, till exempel en annan bok eller film som var nästan likadan, eller något ni hört, eller något ni upplevt. Försök också berätta vad i boken som fick er att tänka på det.
- Jämför de meningar ni valt ut från de olika kapitlen. Finns det något som är gemensamt för era val? Kanske har ni valt meningar som är särskilt vackra, sådana som man blir berörd av för att de har ett viktigt innehåll eller för att de är oväntade, roliga, svåra eller något annat? Kan ni utifrån de meningar ni valt ut säga något om hur ni tycker att boken är skriven? Vad i så fall?
- Diskutera bokens titel. Varför heter den "Lever du?"
- Är boken positiv eller negativ? Förklara hur ni tänker.
- I boken är det två personer som berättar: Navid och Donya. Varför tror du att författarna har gjort så? Vad är bra och dåligt med att det är två personer som berättar?
- Vem är huvudperson i boken? Varför tycker du det?

Arbeta med en tidslinje

Gör en tidslinje för Navids liv och lägg in de händelser i hans liv i Afghanistan, i Iran och i Sverige som han har berättat om.

Författarna har valt att inte berätta om allt i kronologisk ordning, det vill säga i den ordning det händer i Navids liv. I stället får läsaren reda på mer och mer om Navids livshistoria genom de tillbakablickar som han ger när han också berättar om hur han har det i Sverige. Varför tror ni att författarna har valt att göra så?

Förändringar

Både Navids och Donyas liv förändras under året. Välj en av dem och beskriv hur de förändras. Försök att beskriva både händelser och tankar. Finns det händelser som påverkar tankarna?

Två perspektiv

Ibland tänker Navid och Donya på samma saker. Jämför vad de tänker. Vilka likheter och skillnader finns? Nedan finns några saker de tänker på, men du kan välja andra saker också.

- Gud
- Framtiden
- Navids pappa
- Navids farbror
- Livet i Afghanistan

Låt andra personer i boken få ordet

När man läser *Lever jag?* får man höra vad Navid och Donya tänker och gör. Men det finns många andra viktiga personer i boken. Tänk dig in i någon eller några andra, som till exempel Navids lillebror, någon av hans systrar eller Siv, och skriv en kort text om hur de tänker. Du kan välja att göra det som en "femrading" (en text med fem rader) där du fortsätter på fem påbörjade meningar. Berätta i textens rubrik vem det är som tänker i din text, till exempel "Navids lillasyster", "Navids lillebror", "Siv" eller "Abdi".

Rad ett: Jag är...

Rad två: Jag tycker...

Rad tre: Varför...

Rad fyra: Jag borde...

Rad fem: Jag önskar...

Skapa poesi

Använd dina insamlade meningar från övningen ovan för att göra en egen dikt. Det finns många olika sätt att komma igång med diktskrivandet. Här är en möjlighet:

"Black out poetry"

- Skriv de meningar du valt efter varandra på ett papper.
- Ringa in de ord som du tycker är viktiga eller vackra eller innehållsrika i varje mening.
- Stryk över alla ord du inte ringat in så att de inte går att läsa. De ord som är kvar är din dikt.
- Läs din dikt högt för någon annan!

Jag undrar...

Navids och Donyas berättelser väcker många frågor. Skriv fem meningar som börjar med "Jag undrar" om saker som du undrar över när du läst boken, till exempel "Jag undrar om Donya och hennes barn kommer att få komma till Sverige" eller "Jag undrar vad de andra flyktingarna som kom till lägret i Iran flydde ifrån."

Vad händer sedan?

Boken slutar på Navids 18-årsdag. Vad tror du händer sedan med Navid, Donya och Siv? Skriv en fortsättning. Du bestämmer själv när i tiden och vem som ska berätta.

